

Inklusiivne kirjutamine

1. Samm: otsustage, mida ja kuidas kirjutada

Mõelge, millist kohandatud teksti vajate.

Küsige endalt:

- Mis on selle funktsioon?
- Millist teavet soovin lisada?
- Kas pean enne kirjutamist uurima?

Kui soovite kohandada olemasolevat dokumenti, võite vaadata meie juhiseid, kuidas kirjutada inklusiivset töölepingu, ja alustada sealt.

Valige, kas vajate dokumenti lihtsas keeles või kergelt loetavas vormis.

Peamised erinevused on:

Lihtne keel

- See on mõeldud laiale lugejaskonnale, sealhulgas inimestele lugemisraskustega ja ilma.
- Võite kasutada pilte, ikoone ja visuaalseid vihjeid, kuid te ei pea.
- See on vähem reguleeritud kui kergelt loetav. Lihtsa keele kohta on olemas [ISO standardid](#), kuid neis on veidi tõlgendusruumi.

Kergelt loetav

- See on rahvusvaheline standard, mis on mõeldud spetsiaalselt vaimsete puuetega inimestele. Düsleelia ei ole vaimne puue, kuna see ei mõjuta intellekti. Kuid inimestel, kellel on kõige tõsisemad lugemisraskused, võib olla vaja teksti, mis on kohandatud kergelt loetavale, mitte lihtsas keeles.
- Peate kasutama pilte, ikoone ja visuaalseid vihjeid.
- Samuti on rohkem reegleid lause struktuuri kohta, näiteks võib üks laus väljendada ainult ühte ideed.
- See on rangelt reguleeritud, koos selgete [juhendite](#) ja ametliku logo:

Soovitame kasutada lihtsat keelt, kui:

- Teil on töötajaid, kellel on spetsiifilised õpiraskused ja kes ei ole ettevõttes kasutatava keele emakeelekõnelejad, kuid ühelgi teie töötajal pole tõsiseid lugemisraskusi.
- Olete alles alustanud teed inklusiivse teksti poole. Te pole kindel, kas suudate kergelt loetava keele kõiki reegleid ise rakendada, ja te ei saa palgata inklusioonieksperti teile appi.

Soovitame kasutada kergelt loetavat, kui:

- Töötate vaimsete puuetega isikute või nendega, kellel on märkimisväärsed lugemisraskused.
- Olete pühendunud kergelt loetavate [juhendite](#) kõigi reeglite kasutamisele või suudate endale lubada kellegi teise seda teha.

Ideaalne olukord on, kui dokumendid on kõigile kättesaadavad lihtsas keeles ja lisaks on olemas kergelt loetav versioon neile, kes seda vajavad.

Kui kavatsete dokumendi kirjutada mõlemas versioonis, võite alustada lihtsas keeles olevast tekstist ja seejärel seda täiustada, kuni see vastab täielikult kergelt loetavatele juhenditele.

2. Samm: kohandage dokumendid

- ☐ **Tehke oma teave selgelt struktureerituks.** Kasutage pealkirju ja pange kõige olulisem teave ette.
- ☐ **Jagage pikad laused lühemateks.**
- ☐ **Asendage keerulised sõnad lihtsamatega** (nt "saama" "omandama" asemel).
- ☐ Muutke loendid **punktloenditeks**.
- ☐ Muutke passiivses vormis laused **aktiivseks**. Öelge "Teete..." "Ülesandeid tehakse..." asemel.
- ☐ Kasutage puhtat **sans-serif fondi** (nt Arial või Verdana).
- ☐ **Kohandage fondi suurust.** Lihtsa keele puhul peaks see olema vähemalt 12 ja kergelt loetava teksti puhul 14.
- ☐ **Kohandage reavahet.** See peaks kogu dokumendi ulatuses olema 1,5.

☐

Lugege oma teksti algusest läbi.

Küsige endalt: kui ma ei teaks selle teema kohta midagi, kas ma saaksin sellest aru?

☐

Kui soovite, et teie tekst vastaks ametlikele kergelt loetavatele standarditele, lugege [juhendeid](#) ja järgige kõiki punkte.

Pärast seda saate alla laadida ametliku kergelt loetava logo ja lisada selle oma dokumendile.

3. Samm: küsige tagasisidet ja tehke parandusi

☐

Näidake kohandatud dokumenti oma töötajatele.

Küsige, kas see on neile arusaadav ja kas nad soovivad midagi muuta.

☐

Kulutage vajadusel aega **dokumendi parandamiseks**.

Tavalised väljakutsed ja lahendused

Väljakutsed Lahendused	
Aja puudus	Alustage kõige olulisemate dokumentidega. Koolitage oma personali, et te ei peaks kohandusi üksi tegema.
Te ei tea, kuidas midagi lihtsustada	Paluge abi inklusiooniekspertidelt või lihtsalt kelleltki, kes oskab hästi kirjutada.
Te ei mõista, kuidas teksti lihtsustada	Isegi kui kasutate lihtsat keelt, võite lugeda kergelt loetavaid juhendeid . Need on väga lihtsad ja sisaldavad palju praktilisi näiteid.

Kaasrahanud
Euroopa Liit

See projekt on saanud toetust Euroopa Komisjonilt.

See publikatsioon peegeldab ainult autori vaateid ning Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe eest.